

FÓRUM 2025

KÖSZÖNTJÜK VENDÉGEINKET!

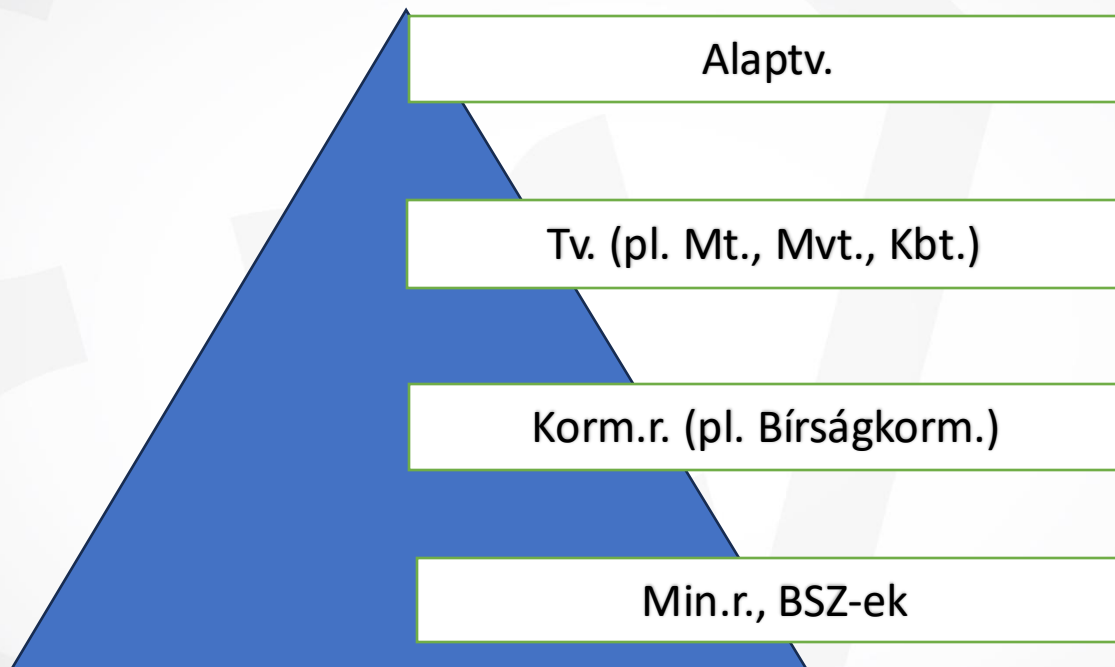
A robbanásvédelem munkavédelmi aspektusai

dr. H. Nagy Judit

2025.05.13.

Jogszabályi hierarchia Magyarországon

Munkavédelemre vonatkozó szabályok rendszere

Mvt. 11. §, 12. §: Munkavédelemre vonatkozó szabályok

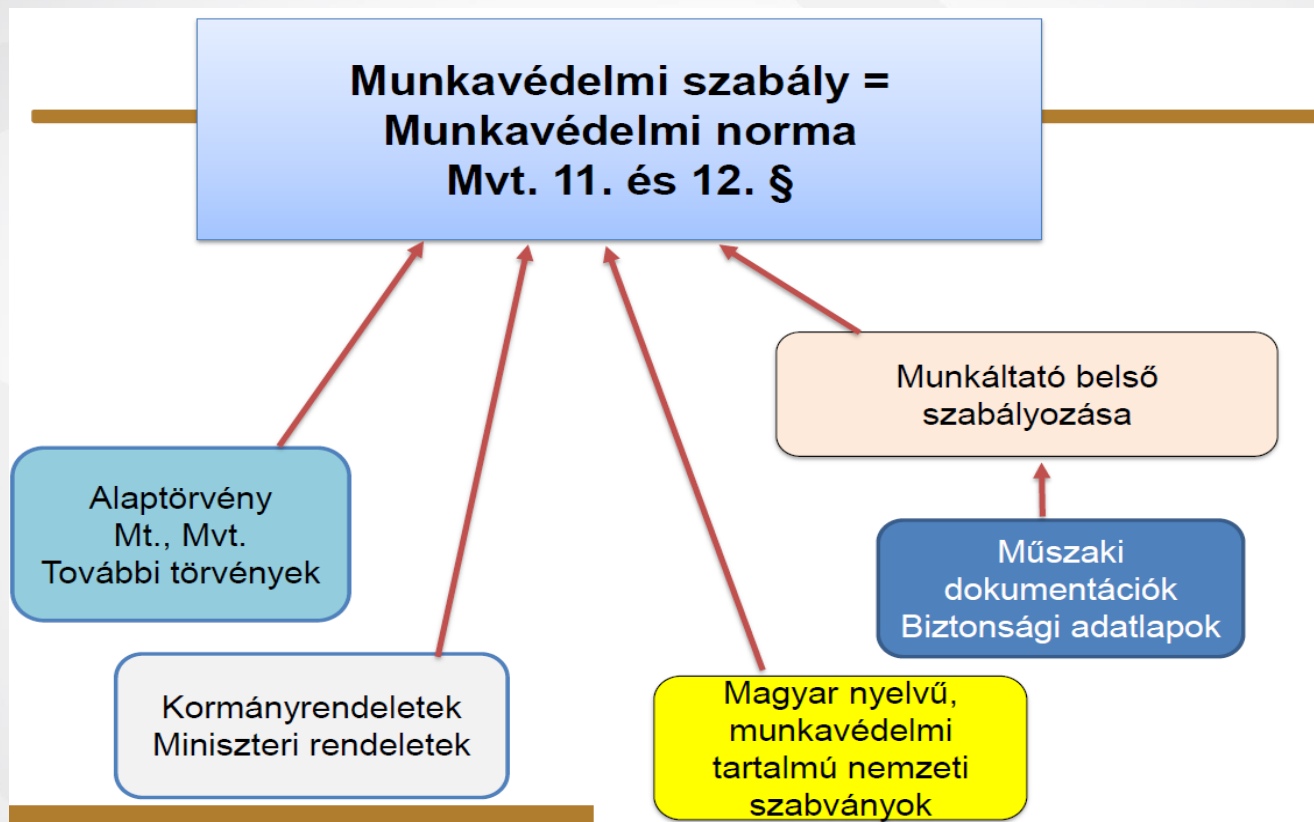
- Mvt.
- Mvt. felhat. Alapján kiadott vhr., azaz 5/1993. MüM r.
- más jogszabályok
- egyes vesz. tev-kre vonatkozó biztonsági szabályzatok
- a teljes egészében magyar nyelvű munkavédelmi tartalmú nemzeti szabványok
- a munkáltató belső dokumentációi

Mvt. 18. §: Kiegészítő szabály:

Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése, munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítása, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghat., ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.

A munkavédelemre vonatkozó szabályok rendszere

Jogrendszer egységét biztosító hierarchia

Magasabb rendű lerontja az alacsonyabb szintűt
Különös szabály lerontja az általános
Később keletkezett lerontja a korábbi

- Mvt. kerettörvény
- Mvt. magasabb rendű, mint a miniszteri rendelet
- Min. r. tv-i felhat. alapján készül, részletszabályokat állapít meg
- Min. r. tv-nyel ellentétes nem lehet , ha ellentétes, tv-t kell alkalmazni

EU rendelet, irányelv vs magyar jogszabály

EU rendelet (EU regulations): Teljes egészében kötelező a tagállamokra, az EU egész területén, közvetlen alkalmazás

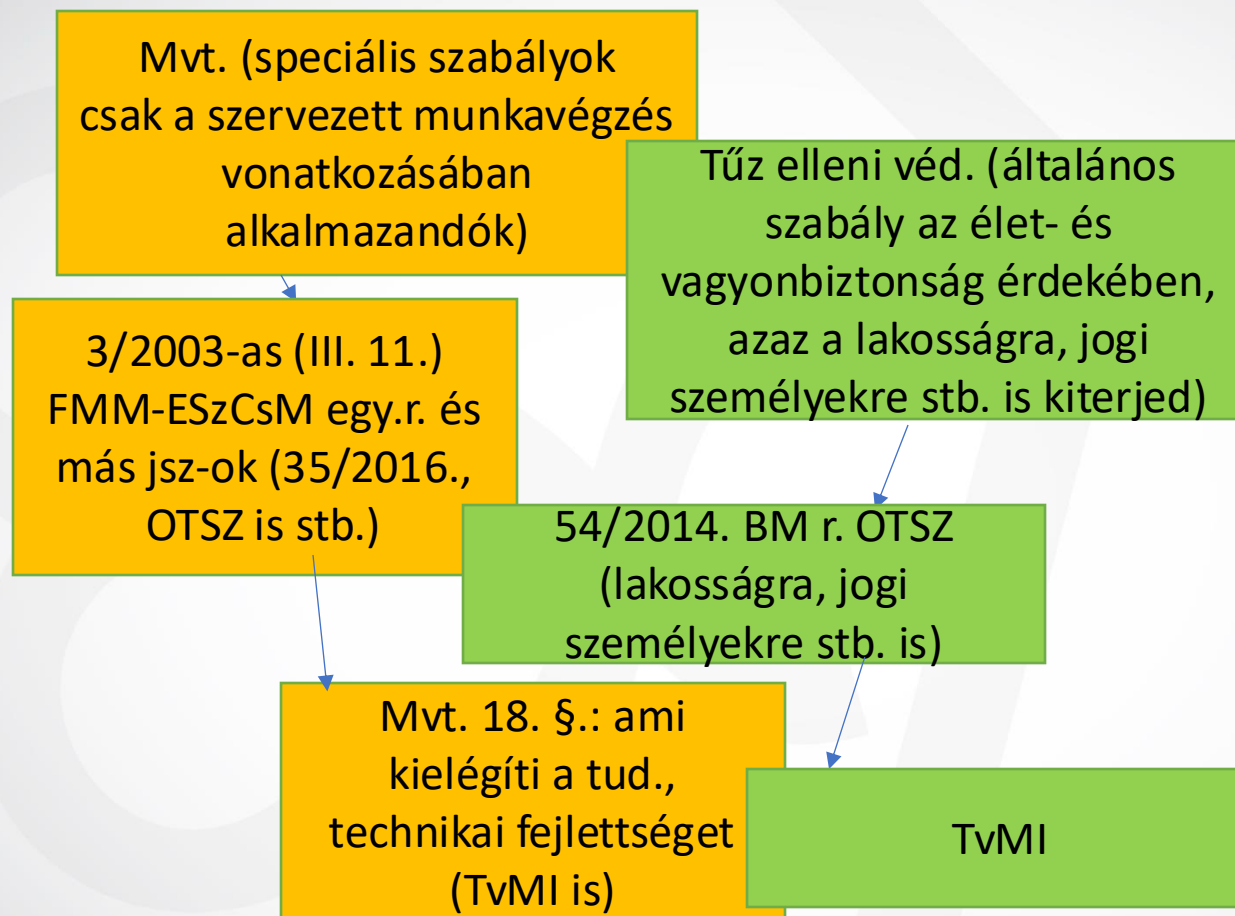
EU irányelv (EU directives): Átültetési határidőn belül kell a nemzeti jogba illeszteni, eltérés lehetséges, de szigorúbb feltételek megállapításával

- **391/89/EGK** MV Keretirányelv – Magyar jogba átültette az Mvt.
- Keretirányelv 16. cikkely adott **felhatalmazást** egyedi irányelvek elfogadására a mellékletében felsorolt területeken. Ilyen terület: **„Munkahelyek”** kialakítása
- **1999/92/EK** Irányelv ezen felhatalmazás alapján készült 15. egyedi irányelv – Magyar jogba átültette a 3/2003. (III. 11.) FMM-ESzCsM együttes rendelet a **potenciálisan robbanásveszélyes** környezetben lévő **munkahelyek** minimális munkavédelmi követelményeiről
- **89/654/EGK** Irányelv ezen felhatalmazás alapján készült 1. egyedi irányelv – Magyar jogba átültette a 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a **munkahelyek** munkavédelmi követelményeinek **minimális szintjéről**

(Nem MV szabály)

- **2014/34/EU** Irányelv – Magyar jogba átültette a 35/2016. (IX. 27.) NGM rendelet a potenciálisan robbanásveszélyes környezetben történő alkalmazásra szánt **berendezések** és védelmi rendszerek vizsgálatáról és tanúsításáról

MV és Tűzvédelmi szabályok viszonya

Veszély meghatározás a munkavédelemben

- **Veszély:** Az a helyzet, állapot v. lehetőség, amely kárral, bajjal, romlással v. elvesztéssel fenyeget (Magyar nyelv értelmező kéziszótára)
- **Veszélyes:** Az a létesítmény, munkaeszköz, anyag, keverék, munkafolyamat, technológia, tevékenységek, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve. (Mvt. 87. §. 11. pont)
- **Veszélyforrás:** A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet. (Mvt. 87. §. 13. pont)
- **Veszélyeztetés:** Munkaeszköz, anyag, keverék, munkafolyamat, munkaszervezés, technológia, tevékenységek esetén a szükséges védelem elmaradása. (25/2024. (II. 14.) Korm.)

Mi lehet veszélyes vagy mi okozhat megfelelő védelem hiányában veszélyeztetést?

- **Létesítmény** (épület, építmény – 2023. évi C. tv.) ide értve a **munkahely kialakítását is** (Mvt. 87. §. 5. pont: minden olyan szabad vagy zárt tér, ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben **munkavállalók tartózkodnak**.) Ebben benne van a munkakörnyezet is, amelyben pedig benne vannak a technológia egyéb elemei is.
- **munkaeszköz** (gép, készülék, szerszám, berendezés, eszköz, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak – Mvt. 87. § 4. pont)
- **anyag, keverék** (Mvt. 87. §. 12. és 12/A. pontok)
- **technológia** (ide értve a tevékenységet és munkafolyamatot is) - (a folyamat, illetve a folyamatok egysége, amellyel az adott cél elérhető Mvt. 87. §. 16. pont)
- **munkaszervezés** (intézkedési mód)

Potenciálisan robbanásveszélyes környezetben üzemeltetett munkaeszköz

Mvt. 21. § (2) szerint veszélyes munkaeszköz:

- Mvt. 87. § 11. pont: „A munkavállaló megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve”
- az 5/1993. (XII. 26.) MüM r. szerint veszélyes
- **egyéb jogszabály veszélyesnek minősít**
- hatósági felügyelet alá tartozik
- amit a munkáltató annak minősít

Potenciálisan robbanásveszélyes környezetben üzemeltetett berendezés

1996. évi XXXI. Törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

4. § i) **tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés:** olyan szerkezet, amelyet a... CLP rendelet

- ia) tűzveszélyes gázok,
- ib) tűzveszélyes aeroszolok,
- ic) tűzveszélyes folyadékok,
- id) tűzveszélyes szilárd anyagok,
- ie) A, B, C vagy D típusú önreaktív anyagok és keverékek,
- if) piroforos folyadékok,
- ig) piroforos szilárd anyagok,
- ih) 1. vagy 2. kategóriába tartozó, vízzel érintkezve tűzveszélyes gázokat kibocsátó anyagok és keverékek,
- ii) 1. kategóriába tartozó oxidáló folyadékok,
- ij) 1. kategóriába tartozó oxidáló szilárd anyagok vagy
- ik) A, B, C vagy D típusú szerves peroxidok

veszélyességi osztályai és kategóriái egyikébe tartozó **anyag vagy keverék előállítására, feldolgozására, használatára, tárolására vagy kímérésére terveztek és gyártottak;**

Potenciálisan robbanásveszélyes környezetben üzemeltetett technológia

1996. évi XXXI. Törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

4. § x) **tűz- vagy robbanásveszélyes technológia**: a tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés fogalmába nem tartozó, olyan **anyag- vagy energiaátalakításra szolgáló szerkezetekből álló rendszer**, amelyben az ia)-ik) alpontban meghatározott anyag vagy keverék előállítása, feldolgozása, használata, tárolása vagy kimérése történik.

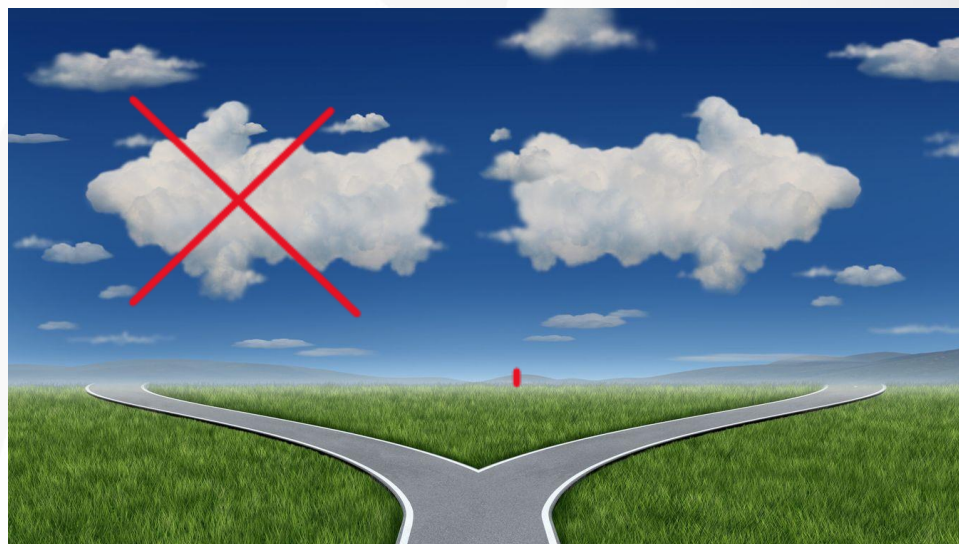
Potenciálisan robbanásveszélyes környezetben üzemeltetett berendezés, technológia

Tehát **veszélyes munkaeszköz és veszélyes technológia!**

Jogszabály rendelkezik így, nem a munkáltató (cég) dönti el!

Ebből kiindulva nézzük meg a munkavédelmi teendőket:

A tervezés-létesítés-üzembe helyezés-üzemeltetés során a **munkáltatónak** a vonatkozó szabályokat betartani és a megfelelő **szakértelmet biztosítani.**

Munkahely tervezése, létesítése

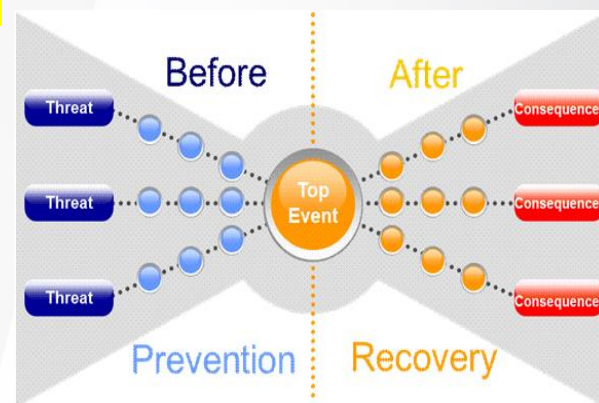
Az Mvt. 54. § szerint a munkáltató már a tevékenység megkezdése előtt köteles kockázatértékelést készíteni, hogy a megfelelő munkaeszköz, anyag, technológia, munkakörnyezet legyen kiválasztható.

Tevékenység megkezdése előtt= munkahely tervezése és létesítése során is kell készíteni!

A kockázatértékelés folyamatos tevékenység, indokolt esetben, de legalább 5 évente elvégzi a munkáltató. (54. §. (3) bek.)

Milyen berendezést kell kiválasztani a létesítendő munkahelyre?

Az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés feltételeinek (ezen belül a robbanásvédelmi szempontoknak is) meg kell felelni.

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat és kockázatértékelés

Az Mvt. 54. § írja elő, 3/2003. r. 6. § további kiegészítéseket tartalmaz:

(1) Potenciálisan robbanásveszélyes környezetben létesített munkahely esetén a munkáltató az Mvt. 21. §-ában megjelölt **munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatok** során és az Mvt. 54. §-ának (2) bekezdésében meghatározott **kockázatértékelés** keretében köteles munkabiztonsági és munkaegészségügyi szempontból azonosítani a várható veszélyeket.

(3) A potenciálisan robbanásveszélyes környezettel nyílások útján kapcsolatban álló olyan zárt tereket, ahol robbanóképes légterek alakulhatnak ki, a kockázatértékelés során, a kockázatok felmérése szempontjából együttesen kell figyelembe venni. (A technológia is a munkakörnyezet része!)

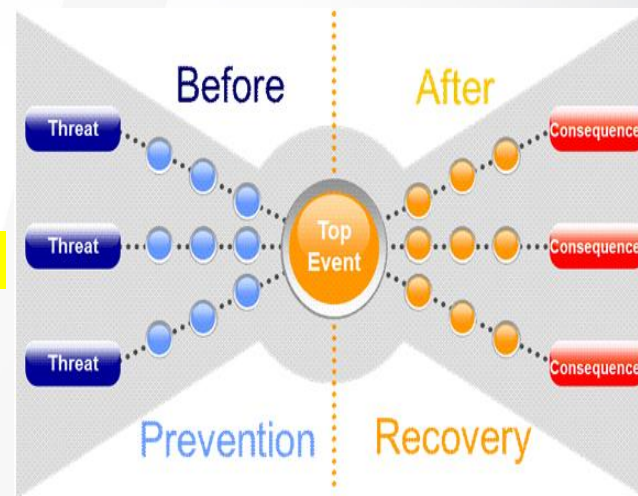
Tervezés, létesítés

Mire kell a létesítés során figyelni?

A gyártó feladata alapvetően a munkaeszköz jogszabályi és szabványi követelmények szerinti biztonságos kialakítása, tanúsítása, de a munkahelyi kockázatértékelés és munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat alapján munkáltatónak **kiegészítő intézkedéseket** kell hozni.

Megjegyzés:

Munkavédelmi hatóság nem engedélyező hatóság

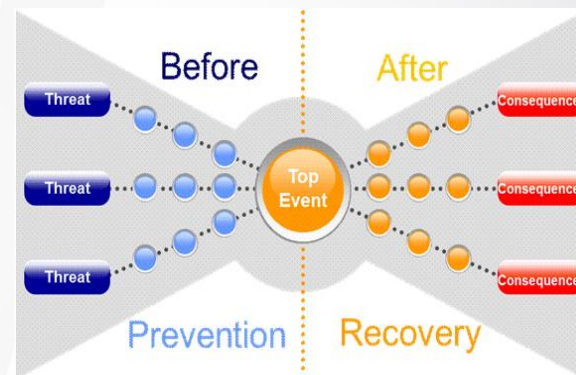
Létesítés: 4/2002. (II. 20.) SzCsM–EüM együttes rendelet – BET, BE koordinátor

3. § (1) A **tervező** köteles a kivitelezési tervdokumentáció készítése során BE koordinátort igénybe venni.

3. § (2) A **kivitelező munkáltató** köteles BE koordinátort igénybe venni a kivitelezési munkák alatt.

A tervezőnek, illetve a kivitelezőnek figyelembe kell vennie a MV követelményeket.

Mvt. 19. § (1): A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük.

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat

Célja: létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia feleljen meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek...

Mvt. 21. § (4) szerint vizsgálni kell különösen:

- a létesítést végzők (tervező, kivitelező) nyilatkozatai,
- a munkavédelmi követelmények kielégítését bizonyító mérési eredmények,
- a munkaeszközre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozatok, tanúsítványok,
- a szükséges hatósági engedélyek,
- az üzemeltetéshez szükséges utasítások.
- kiegészül többek között a 3/2003. r. 4. §. (4) bekezdés szerinti robbanásvédelmi dokumentációval

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat

Mvt. 21. § (8), 23. § (1):

A munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatot és az időszakos biztonsági felülvizsgálatot szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakmai képesítéssel rendelkező személy, vagy szakirányú munkabiztonsági szakértő, vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti.

A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat

3/2003. (III. 11.) FMM–ESzCsM együttes r.

4. § (8) bek. és 9. § (1) bek:

Robbanóképes légtérben az első alkalommal használatba vételre kerülő munkaeszköz alkalmazási feltételeit robbanásvédelmi szempontból vizsgálni kell.

A robbanásvédelmi vizsgálat munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül azzal, hogy a vizsgálatban legalább középfokú tűzvédelmi szakképesítésű személy részvétele szükséges.

A robbanásvédelmi dokumentáció elkészítése és felülvizsgálata munkabiztonsági szaktevékenység azzal, hogy a vizsgálatban legalább középfokú tűzvédelmi szakképesítésű személy részvétele szükséges.

Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat

Személyi követelményeket meghatároz:

- Mvt.
- rendeletek (pl. 3/2003. SzCsM-EüM együttes rendelet, 34/2021. ITM r.)
- szabványok

Nincs olyan ember, aki rendelkezik minden szükséges szakirányú végzettséggel (gépész, villanyszerelő, rb berendezés szerelő, robbanásvédelmi mérnök, legalább tűzvédelmi előadó, szakirányú munkabiztonsági szakértő, munkaegészségügyi szakember stb.) ÉS a szükséges további jogosultságokkal tervezéshez, üzembe helyezéshez, felülvizsgálatokhoz, szereléshez, karbantartáshoz stb.

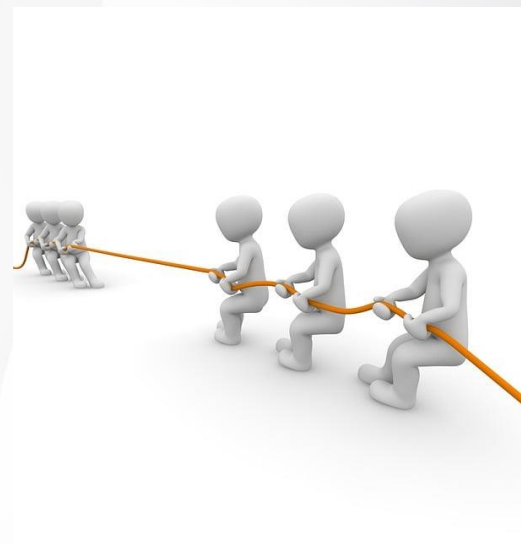
A felelősség a munkáltatóé, hogy a megfelelő szakembereket vegye igénybe az egyes feladatok ellátásához.

Próbaüzem: előtte RA_MV szempontú előzetes_üzembehelyezés

Mvt. 21. § (7): Ha a veszélyes munkaeszközt, technológiát próba- vagy kísérleti jelleggel üzemeltetik, úgy az üzembe helyezési eljárás során figyelemmel kell lenni a próba- vagy kísérleti üzemeltetés **kockázataira** is. A próba- vagy kísérleti jelleggel történő üzemeltetésére kizárólag **előzetes vizsgálatok** lefolytatását követően kerülhet sor. Az ilyen jellegű üzemeltetés a 180 napot nem haladhatja meg.

- **Hogyan értelmezhető a 180 nap?**
- **Minden egyes próbaüzemeltetés előtt le kell folytatni a megfelelő eljárást (21. § (3) bek.) és felül kell vizsgálni a kockázatértékelést (54. §. (3) bek.)**

Üzembe helyezés – Mvt.

(Mvt. 21. §)

Munkavédelmi üzembe helyezés: munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető munkáltató meggyőződik arról, hogy a létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti és üzemeltetését **írásban elrendeli**.

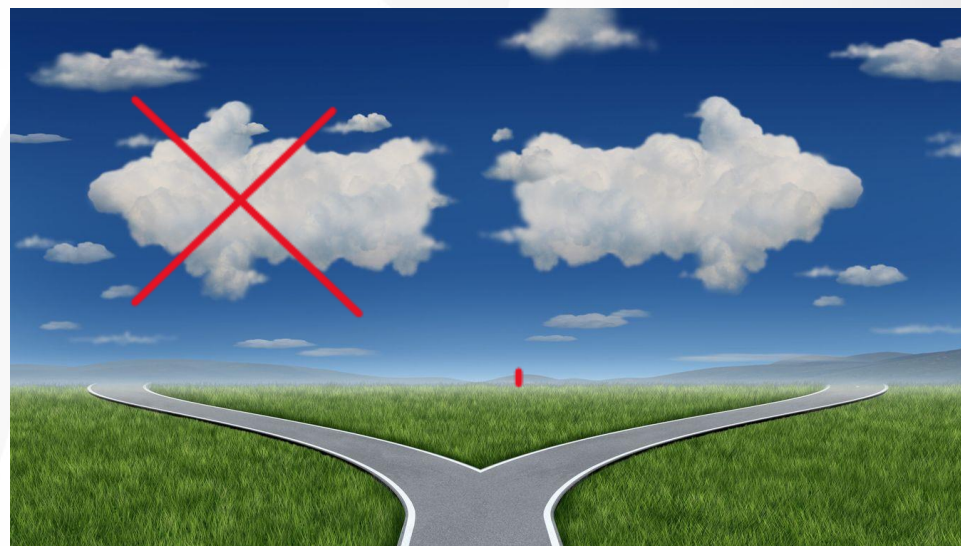
Munkáltató feladata és felelőssége

Mvt. 2. § (2) bek.: A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért.

= **Objektív felelősség:**

Mt. 166. § A munkáltató csak akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

- a) a kárt **az ellenőrzési körén kívül eső** olyan körülmény okozta, **amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható**, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy
- b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Felelősségi kérdések

Munkáltatóval szemben alkalmazható munkavédelmi bírság:

Mvt. 82. § (1): A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval ... szemben.

A bírság összege 100.000.000 Forintig terjedhet. (25/2024. Korm.r.)

Természetes személy elkövetővel szemben alkalmazható bírság:

82/D. § (1): A munkavédelmi hatóság közigazgatási bírsággal sújtja azt a természetes személyt, aki a szervezett munkavégzés során: a) a munka egészséges és biztonságos végzésére, illetve annak ellenőrzésére vonatkozó szabályokat megszegi vagy feladatkörében e szabályok végrehajtásának mellőzését eltűri...

A bírság összege 500.000 Forintig terjedhet.

Felelősségi kérdések

Munkaviszony keretében ellátott tevékenység esetén:

Mt. 179. § (1) A munkavállaló a munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A feltételek fennállását, a kárt, valamint az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítania. A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a munkavállaló négyhavi távolléti díjának összegét. Szándékos vagy súlyosan gondatlan károkozás esetén a teljes kárt kell megtéríteni.

Polgári jogi szerződés (vállalkozás, megbízás) keretében okozott károkért:

Ptk. 6:142. § Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

Felelősségi kérdések

Büntetőjogi felelősség:

Btk. 165. § (1): Aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Társadalombiztosítási regressz igény:

1997. évi LXXXIII. tv. 67. §: A foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedések miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak a következménye, hogy ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget, vagy ha ő vagy alkalmazottja (tagja) a balesetet szándékosan idézte elő.

EX FÓRUM 2025 MŰEGYETEM

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

